

Søren Christian Christiansen
"Stenshede"

f. 1863 i Mosbjerg. d. 1956 i Mygdal.

"En kraftkarl fyldt af humor, livsglæde og virkelyst".

Da Bjergby-Mygdal Lokalhistoriske forenings 25 års jubilæum nærmede sig, var der et stort ønske om at udgive et jubilæums skrift.

Det blev til bogen "Bjergby – Mygdal, glimt og spor af livet i de to Sogne". Det var naturligt, at de første forberedelser gik meget på emnevalg, - og bekymringer med hensyn til om man havde stof nok, men det blev hurtigt gjort til skamme, da det snart stod klart, at der var mere end rigeligt at skrive om.

Måske kunne et lidt større persongalleri også have fortjent at være med.

Her er en beretning om Søren Christian Christiansen, "Stenshede" i Mygdal. "En kraftkarl fyldt af humor, livsglæde og virkelyst".

I daglig tale altid omtalt som Christiansen "Stenshede", - i de unge år ofte nævnt som Christian Knurborg, f. 23/9 - 1863 i Mosbjerg – d. 27/2 - 1956 i Mygdal.

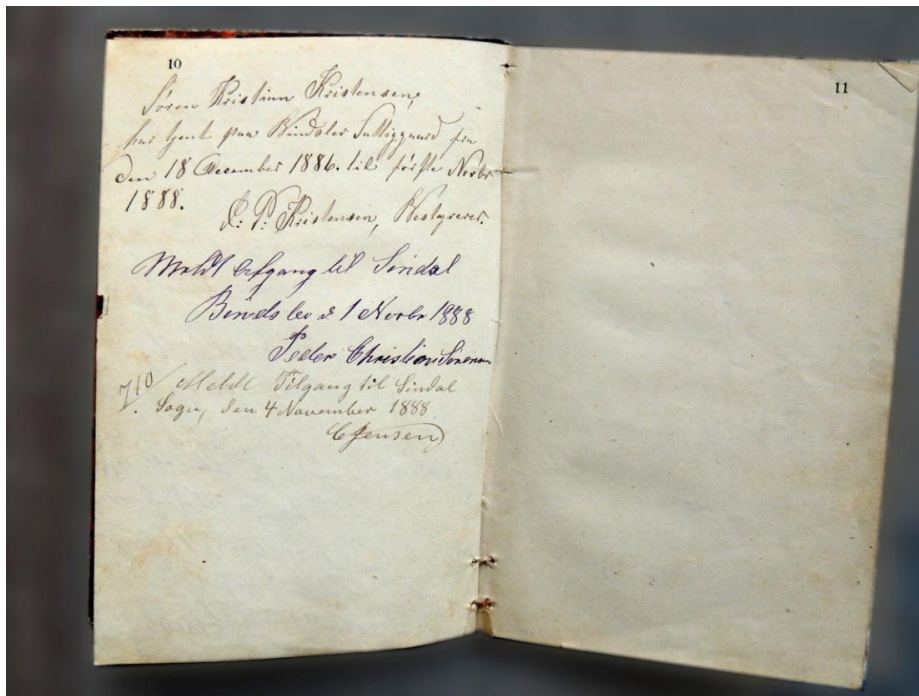
Knurborg-navnet skyldes, at gården "Stenshede" er en sammenlægning af to små ejendomme, hvoraf den nordligste kaldtes "Knurborg".

Christiansen var født i 1863 i fattige kår på en hedelod, i nærheden af hvor Sørig Kirke i dag ligger. Efter 4 år her flyttede forældrene Christiane og Christian Christensen (Løgten) til Tolne, men også her var forholdene sådan, at det i dag synes helt utænkeligt, idet boligen var gravet ind i en bakke, således at der var jordvægge på de tre sider, og med et tag af granrafter og græstørv. De sidste år af Christianes lange liv blev dog levet i et pænt nyt husmandshjem, bygget af et barnebarn.

Forældrenes levevilkår er beskrevet i en spændende omtale i Vendsyssel Tidende fra 1926. Dette år fyldte Christiansens moder Christiane 90 år, og hun havde et langt slidsomt liv – og 17 barnefødsler bag sig. Tilmed havde manden Christian Løgten været med i den Slesvigske krig i 1864, og hun måtte i den tid alene passe ejendom og børneflokk, og for at få brød på bordet, syede hun for folk. Det var natarbejde, og sy lønnen for en kjole var en mark. Det hændte dog, at velmenende folk gav to mark.

I en gammel Skudsmålsbog kan man læse alle data om Søren Christian Christiansens fødsel, dåb, vaccinationer og konfirmation underskrevet af

sognepræsten, - samt underskrevne erklæringer fra de pladser han har haft frem til 1888.

Side fra Søren Christian Christiansens skudsmålsbog

I en fødselsdagsomtale i Vendsyssel Tidende kan man læse, at han kom ud at tjene som 6 årig, men desværre er de første år som høvverdreng ikke noteret i skudsmålsbogen.

Det skal vel her nævnes, at han for året 1. nov. 1877 – 1. nov. 1878 som karl i "Bollehede" fik 30 kr. i årsløn, og i øvrigt havde udført tjenesten til husbondes fulde tilfredshed.

I 1886 var Christiansen soldat i Aalborg, og det bragte ham både til Randers og Aarhus, og han har fortalt, at den eneste gang han længtes hjem, var den dag der var Sindal marked. Skolegang havde der aldrig været tid til, og da Christiansen i 1895 blev gift med Josefine Jensen fra "Vangen" i Skibsby, kunne han hverken læse eller skrive!

Men han havde sparet 2300 kr. sammen, og da Josefine medbragte 2500 kr. kunne de købe en gård.

Josefine og Søren Christian Christiansen

Efter giftermålet købte de gården "Stenshede" i Mygdal, og det fortælles at Josefine kom fra et velstående hjem, og at hendes valg af ægtemand ikke var billigt af hendes familie. Men med vilje, livsglæde og en dygtig kone kommer man langt, og trods slidsomme år m. opdyrkning af hede, og mergling af jorden, fik de ved fælles hjælp skabt et godt hjem i "Stenshede", med store forbedringer i mark, stald og på bygningerne, - et hjem hvor arbejdsglæde, gæstfrihed og hjælpsomhed var kendetegnende.

"Stenshede" i 1902.

Josefine står med pigerne Julie og Louise og en hushjælp i forgunden,
Søren Christian i baggrunden har godt fat i heste og plov.

Christiansen var en glad og udadvendt person, han elskede at synge og danse, og han var altid i godt humør. Da han var tæt på de 90 år medvirkede han i en radioudsendelse i DR med Karl Bjarnhoff, hvor han fortalte anekdoter og sang gamle viser, og sluttede udsendelsen med at sige: *"A længes intj etter å dø!"*

Han var også en fantastisk taler, og det fortælles at da Mygdal Mejeri i 1915 ville holde en afskedsfest for Mejeribestyrer Martin Jensen Lundgård, havde bestyrelsens formand lidt skrupler, og han bad sognepræsten komme tilstede og holde festtalen. Det gjorde præsten, - men blandt de øvrige talere var også Christiansen, og da festen var slut, sagde præsten til formanden: *"Du sagde, - at I ingen talere havde!"* Med 16 søskende og 3 plejebørn, så var det vel naturligt, at de ældste og de yngste dårligt nok kendte hinanden, og det er fortalt at Christiansen engang af sin husbond var sendt i Måstrup mose efter et læs tørv. Vejene i mosen var jo blot hjulspor, og de jernbeslåede vognhjul kunne sine steder skære så dybt i mosejorden, at hestene dårligt nok kunne slæbe tørvelæssene igennem.

Ude i mosen var en anden karl i samme situation, og de blev enige om at hjælpe hinanden, og da begge tørvelæs var slæbt op til fast vej, kiggede de på hinanden, og den ene spurgte *"Hwe'en kommer do e'entlig frå?"* og de fandt ud af at de begge var Christiane og Christian Løgtens børn – altså brødre!

Personerne på billedet er, bagerst fra venstre sønnen Ejnar, svigersønnen Ottenius Larsen, og døtrene Olga og Minna, forrest døtrene Julie og Lydia, Josefine og Christiansen og datteren Louise.

I "Stenshede" kom der som normalt på den tid en søskendeflok, 5 piger og en dreng. Den ældste pige Louise blev gift og bosat på en gård i Vennebjerg, de tre næste piger Julie, Minna og Olga blev alle gift med unge mænd fra sognet, og alle blev fra start installeret som møllere i Degnbøl Mølle, til de senere etablerede sig som landmænd.

Degnbøl Mølle

Sønnen Ejnar blev gift med en pige fra "Bakkegaard" og bosat i Astrup. Josefine og Christiansen afstod ejendommen "Stenshede" til deres yngste datter Lydia og hendes mand Emil Nielsen, der var fra Ry i midtjylland, og de to gamle mennesker fik deres otium i den gamle gaard.

"Stenshede"

Billedet er taget i 1950erne.

De døde begge i 1956, og på Mygdal kirkegaard står en meget smuk gravsten over dem. Her er der en lille fejl, idet der står at Søren Christian Christiansen er født i 1864, det skulle ifølge kirkebøgerne være 1863. Alle de seks børn fra "Stenshede" er sammen med deres ægtefæller begravet på kirkegården i Mygdal, det er ret usædvanligt, og vidner om en stærk samhørighed med hjemstavnen!

Trods de manglende skolekundskaber var Christiansen en højt respekteret mand i sognet.

Han var medlem af sognerådet i 12 år, og var en ivrig fortaler for venstremanden Claus Berntsens politiske linje, - vel nærmest konservativ?

Denne livsglade mand var naturligt nok også aktiv i sognets foreningsliv, og i hvad der foregik i Forsamlingshuset, og det blev hans lod, da ungdommen i 1920'erne begyndte at danse moderne, at møde op i Forsamlingshuset og være moralens vogter og forlange at her dansede man rundt om. På hans vendelbomål skal det have lydt nogenlunde sådan, han bankede sin stok hårdt i gulvet, og meddelte med kraftig røst: *"Her dâjser vi min skâel rojnóm, - helles så lokker vi ballet!"*

Det fortælles også, at han kunne finde på at spænde hestene for kørevognen og køre til Forsamlingshuset når der var fest, og så sad Josefine i agestolen og holdt tømmerne, mens Christiansen inspicerede og også fik sig en swingom eller to.

Christiansen var først og fremmest en farverig og original person, der beviste, at man med vilje, flid og gå på mod, og en dygtig livsledsager, kan nå langt, og han og familien var i høj grad med til at sætte sit præg på livet i Mygdal i et meget langt åremål.

JBB.

Christiansens skudsmålsbog fra Mosbjerg med sognepræstens segl.

Bemærk de strenge straffe, hvis man snød med bogen!

§ 9.

Den, som udriver Blade af sin Studsmaalsbog eller forsætliggen gjør Noget i samme ulæseligt, bør bøde fra 10 til 20 Kr., eller straffes med simpelt Fængsel i indtil 8 Dage eller Fængsel paa Vand og Brød i indtil 3 Dage.

Hvo som forfalster en Studsmaalsbog, straffes efter de derom gjældende Lovbestemmelser.